Autor: Administrator

Štúdia o skutočnej biblickej mužskosti

Akákoľvek snaha o skutočné biblické chápanie mužov a žien musí začať v záhrade Eden. Práve tu sa dozvedáme o zvláštnom stvorení Adama a Evy. Práve tu čítame o Božom poverení prvého muža a ženy. A čo je najdôležitejšie pre tento článok, práve v tejto záhrade vidíme účinky hriechu a milosti na vzťah medzi Adamom a Evou.

Pri štúdiu vzťahu medzi pohlaviami to môže byť práve účinok milosti na hriechom narušený vzťah Adama a Evy, ktorému sa dostáva menej pozornosti, ako niektorým iným, rovnako cenným biblickým pravdám, zaznamenaným v prvých kapitolách knihy Genezis. Tento článok sa zameria na túto možno podceňovanú milosť v rajskej záhrade, a to položením dvoch otázok: (1) prečo Adam nazýva svoju ženu Evou; a (2) aké poučenie plynie pre nás z tohto prekvapujúceho zakončenia rozprávania o páde? Aj keď sa tento článok sústredí na úlohu Adama a jeho konanie v súlade s milosťou, ktorú prijal, možno z neho odvodiť aj iné, rovnako dôležité myšlienky ohľadom premeny Evy milosťou.

Prečo Adam nazýva svoju ženu Evou?

Nedávno som mal krátku sériu kázní o vzťahu medzi Adamom a Evou, založenú na Genezis 1-3. Po kázni na text Genezis 3:20 zaznievala v rozhovoroch medzi veriacimi prekvapujúco často poznámka: „Vždy som si myslel, že Eva znamená „matka““. V skutočnosti Eva znamená „život“. A pomenovaním svojej ženy „život“ sa doteraz nenápadité správanie nášho prvého otca prekvapujúco mení.

Iní pisatelia s uštipačnosťou a rozhodnosťou poukázali na zlyhanie Adama v Genezis 3:1-12. Bol mlčky prítomný pri rozhovore svojej ženy s hadom. Dovolil, aby bolo Božie slovo spochybnené. Zdá sa, že neurobil nič pre to, aby jej zabránil ohroziť svoj život svojvoľnými slovami nejakého tvora. Svoje zlyhanie zavŕšil tým, že sám jedol z ovocia a keď sa ho jeho Stvoriteľ pýtal, pokúsil sa vinu za hriech zvaliť na svoju ženu.

Boh potom vyriekol prekliatie nad hadom, ženou a Adamom, ale nie bez zasľúbenia požehnania. V prekliatí hada Boh zasľúbil semeno ženy, ktoré rozdrví hadovi hlavu. Nastane konečné víťazstvo nad nepriateľom. Boh sa sám zaviazal svojím sľubom – budúce semeno definitívne porazí toho, ktorého úklady viedli prvého muža a ženu k pádu do hriechu. Boh potom vyslovuje prekliatie nad ženou aj Adamom. A tieto prekliatia sú hrozné. Žene rozmnoží bolesť pri rodení detí a zápase o svoje manželstvo. Muž bude drieť v bolesti a pote, a spolu s celým svojím pokolením zahynie.

Hneď nasledujúce slová Písma nám hovoria, čo urobil Adam ďalej: pomenoval svoju ženu „Eva“. Nazval ju „život“ [1] . Niektorí komentátori poukazujú na non-sequitur medzi tým, čo Boh práve povedal Adamovi a menom, ktoré Adam dáva svojej žene. Derek Kinder to uvádza takto: „Po rozsudku smrti je toto meno „život“, s dôrazom na žitie, veľmi zarážajúce“. Gerhard Von Rad považuje rozdielnosť medzi týmto veršom a predchádzajúcim dejom ako „nesúrodosť“ alebo „zlom“ v rozprávaní, ktorý vytvára „významný zvrat“ v texte; pomenovanie ženy „život“ „sa nezdá byť neprijateľným, a už vôbec nie trestom“. Táto „zarážajúca nesúrodosť“ si žiada nejaké vysvetlenie. Najprijateľnejším vysvetlením je, že Adam odišiel zo stretnutia s Bohom ako

zmenený muž.

Je zrejmé, že táto relatívne krátka poznámka v texte o pomenovaní ženy naznačuje významnú zmenu v Adamovom charaktere. Pred týmto textom by nás všetky dôkazy z Genezis 3 viedli k očakávaniu, že Adam opäť zvalí zodpovednosť za svoje problémy na ženu. Po vypočutí Božieho prekliatia vedel, že ho čaká ťažký život. Bude v konflikte so svojou ženou, jeho práca bude ťažká, a určite zomrie. A predsa pomenoval svoju ženu „život“. Možno nám tento krátky verš hovorí tak hlasno o moci Božej milosti meniť zlomené srdce ako ktorýkoľvek iný v Písme. Keď Adam počul v Božom slove hadovi zasľúbenie nádeje, ktorá príde skrze jeho ženu, zámerne na ňu nehľadel podľa jej skutkov, ani následkov jej konania. Namiesto toho jej dal meno, ktoré odrážalo jeho dôveru v integritu Boha, dôveru v zasľúbené dobro, ktoré zvrhne najväčšieho nepriateľa jeho pokolenia. Ak si nejaká žena, ktorá kedy žila, zaslúžila meno „smrť,“ bola to práve táto prvá žena. Ale Adam sa rozhodol pozerať na veci inak. Adam sa rozhodol nazvať svoju ženu „život“, pretože ona bude matkou živých.

Poučenia pre biblickú mužskosť

V tomto konaní prejavuje Adam vieru v Božie slovo, dôveru v integritu Boha a záväzok hľadieť na svoju ženu ako na tú, skrze ktorú Boh dosiahne veľké veci. V tomto skutku vidíme biblickú mužskosť, ktorá nie je len o úlohách a zodpovednosti. V samotnom jadre je to vec viery a transformujúceho prežitia milosti. Prvý muž, ktorý bol uzdravený z pádu do hriechu milosťou Boha, okamžite reagoval vľúdnym skutkom pokorujúcich rozmerov. Ak je to naozaj tak, môžeme prijať tri poučenia, ktoré nám dnes pomôžu držať sa biblickej mužskosti, ako ju prejavil náš prvý otec. Možno ich zhrnúť ako (1) veriť Bohu, (2) očakávať a (3) prehovoriť prvý.

Veriť Bohu

Keil a Delitzch opisujú Adamovu odpoveď na Božie požehnanie krátko: „Bolo to mocou božskej milosti, že Adam uveril zasľúbeniu ohľadom semena ženy a prejavil svoju vieru menom, ktoré dal svojej žene“. Viera Adama sa okamžite prejavila. A bola to viera, ktorá nepotrebovala žiadne dôkazy. Eva v tom čase ešte neporodila deti a hlava hada ešte nebola rozdrvená. Adam jednoducho počul Božie zasľúbenie, že skrze jeho ženu príde vyslobodzujúce semeno, a vo vernom očakávaní Božieho naplnenia jej dal meno, ktoré explicitne vyjadrovalo nádej v sľúbeného vysloboditeľa.

Očakávať

Pomenovaním svojej ženy Eva, okamžite po Božích prekliatiach, vyjadruje Adam to, čo sme už opísali ako „zarážajúcu nesúrodosť“. Nesúlad medzi prekliatím Adama a menom jeho ženy je naozaj zjavný; po Genezis 3:1-12 by sme určite očakávali iné meno. Ako ľahko ju mohol Adam, premknutý strachom, ktorý jeho rozsudok smrti nepochybne vyvolal, nazvať škaredo. Aké pochopiteľné by bolo, keby sa Adam zameral na to, čo urobila, alebo na priame následky jej konania; mohol ju nazvať „bláznivá“, lebo počúvala hada, alebo „tŕnistá“ kvôli prekliatiu svojej práce. Ale vo viere sa rozhodol očakávať zatiaľ ešte nenaplnený Boží skutok, ktorý príde skrze ňu. Táto schopnosť očakávať vo viere je znakom biblickej mužskosti, ktorý si zaslúži pozornosť. Muži premenení milosťou sú schopní s Adamom a Pavlom dôverovať, že ten, ktorý začal dobré dielo v iných, je verný a dovedie ho až do konca (Fp 1:6). Bez tejto schopnosti radostne očakávať dobré skutky Boha v živote svojej ženy, aj keď v budúcnosti, nedosiahol kresťanský muž biblickú mužskosť, vyznačujúcu sa láskavosťou zrodenou z viery.

Prehovoriť prvý

Fascinujúcou súčasťou správy o Božom prekliatí Adama je úvod jeho reči k Adamovi: „Preto, že si poslúchol hlas svojej ženy“. V istom zmysle prechádza správa Genezis 3 o Adamovi od zlého k horšiemu a potom k dobrému. Začne jednoducho ako pasívny pozorovateľ rozhovoru medzi svojou ženou a hadom. Potom o čosi aktívnejšie počúva, koná podľa jej rady a popiera jediný Boží zákaz. Nato sa bráni pred Bohom – dokonca naznačuje, že Boh je čiastočne zodpovedný za jeho ťažkosti, pretože to bol práve Boh, kto stvoril ženu. Ale potom, na konci tejto tragickej kapitoly, je to Adam, ktorý pokorený spravodlivosťou a milosťou Boha, hovorí prvý. A dáva svojej žene meno „život“. Možno práve biblické vedenie stráca svoj význam, ak od mužov nevyžaduje, aby boli prvými, ktorí vyslovujú milosť a život do zápasu a driny našich pozemských, nedokonalých vzťahov.

Záver

Ako pastor som mnohokrát počul kresťanských mužov dať ženám, a predovšetkým manželkám, rôzne mená. Niektoré z nich sú priam šokujúce. Tiež som radil mužom, ktorí sa nevedeli preniesť cez zlyhania v živote svojich partneriek – k niektorým dokonca došlo dávno predtým, ako sa poznali, nieto ešte vzali. A sú to naozaj zápasy pre skutočných kresťanských mužov, ktorí chcú byť pravými biblickými manželmi. Prvý skutok nápravy nášho praotca má čo povedať tým z nás, ktorí podobným spôsobom zápasíme o svoju biblickú mužskosť.

V prvom rade môže byť užitočné zvážiť, ako nazývame naše ženy. Znejú mená, ktoré používame pre naše ženy, požehnaním alebo znejú prekliatím? Môžeme sa len diviť nad útechou, ktorú musela cítiť prvá žena, keď počula, ako ju manžel volá „Eva“ pri pochovávaní prvého syna Ábela. Adamov výber mena, ktoré jej úmyselne pripomínalo nádej danú Stvoriteľom, bol službou jeho žene, o ktorú sa aj my musíme usilovať vo vzťahoch k našim ženám. Možno im dávame mená, ktoré už nikdy nesmieme vysloviť. Možno používame slová a mená, ktoré im majú pripomenúť ich zlyhania v minulosti či súčasnosti, a chyby a zranenia, ktorých sa dopustili voči nám. A možno ako biblickí mužovia potrebujeme nájsť viac lepších spôsobov, ako vyslovovať život nedokonalým ženám, ktorými a skrze ktoré nás Boh požehnal.

Nebude to ľahké, pretože okolnosti v našich životoch sú ťažké. Sme hriešnici, ktorí sa každodenne usilujú poznať svojho Spasiteľa a svoje spasenie hlbšie a úplnejšie. Naše ženy sú nedokonalé a aj ony zápasia pod následkami prekliatia na tejto strane neba. Ale okolnosti Adamovej láskyplnej služby svojej žene nás len viac zahanbujú, keď uvážime jeho prvý milosťou inšpirovaný čin. Vaša žena neuvalila hriech na svet. Vaša žena nedala do pohybu sled udalostí, ktoré spôsobili smrť všetkých mužov a žien. Vaša žena nespôsobila, že svet je neznesiteľným miestom pre život a prácu. Vaša žena mohla spraviť v minulosti hrozné veci, a niektoré z nich možno zväzujú a zraňujú vaše srdce ešte teraz. A možno dokonca spôsobila, že váš svet je ešte neznesiteľnejšie miesto pre život. Ale určite nespravila nič horšie, ako bol veľký hriech vzbury prvej ženy. A prvý manžel bol schopný považovať Boží trest ako dostatočný za zlyhania svojej ženy. Rozhodol sa netrvať na jej hriechoch, či ich spravodlivých dôsledkoch, ale namiesto toho jej neustále pripomínal krátke, no mocné slovo nádeje, ktoré Boh vyslovil v zasľúbení vykupiteľného semena.

Biblická mužskosť, ak má byť formovaná skúsenosťou Božej milosti, musí byť o vedomej, láskyplnej službe našim ženám. Musíme prehovoriť prví, očakávať a skutočne veriť, že Boh zamýšľa a zaviazal sa napĺňať svoje dobré a nádherné dielo v ich životoch. Je to naša jedinečná výsada slúžiť našim ženám tým, že im to pripomíname. Bez tejto „život“ vnášajúceja služby našim ženám môže byť naša mužskosť čímkoľvek, len nie plne biblická.

Poznámky

1 Medzi biblickými učencami panuje všeobecná zhoda, že meno „Eva“ treba chápať v zmysle „život.“ Von Rad poznamenáva, že „sotva možno pochybovať o spojitosti medzi hawwā (Eva) a hebrejským slovom hay, hayyā = život.“ Gerhard Von Rad, Genesis: A Commentary (rev. ed.; Philadelphia: Westminster, 1972), 96. Pre kompletnejšiu diskusiu etymológie mena „Eva“ pozri John Peter Lange, Commentary on the Holy Scriptures: Genesis (trans. Philip Schaff; Grand Rapids: Zondervan), 240; a novšie Victor P. Hamilton, The Book of Genesis: Chapters 1-17 (New International Commentary on the Old Testament; Grand Rapids: Eerdmans, 1990), 205-07.

Článok s pôvodným názvom „And Adam Called His Wife’s Name Eve: A Study in Authentic Biblical Manhood“, publikovaný v časopise „The Journal for Biblical Manhood & Womanhood“ (JBMW), www.cbmw.org Spring 2007“ s láskavým súhlasom vydavateľstva na preklad a publikáciu do slovenčiny preložil Peter Fraňo.